

## บทคัดย่อ

**ชื่อโครงการ** โครงการพัฒนาเครือข่ายการสร้างความเชื่อมั่นด้านข้อมูลข่าวสารและความโปร่งใส  
หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน

**หน่วยงานที่รับผิดชอบ** คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย พะเยา  
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ  
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

การศึกษาวิจัยตาม โครงการพัฒนาเครือข่ายการสร้างความเชื่อมั่นด้านข้อมูลข่าวสารและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน มีเป้าหมายของการศึกษาวิจัย คือ มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาเครือข่ายภาครัฐและภาคประชาชน แนวทางการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อให้มีการส่งเสริมสิทธิในการรับรู้ การเข้าถึง และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารของราชการในการพัฒนาประสิทธิภาพด้านข้อมูลข่าวสารและความโปร่งใสของภาครัฐ รวมทั้งการสำรวจความคิดเห็นของภาคประชาชนที่มีต่อพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เกี่ยวกับการรับรู้ การเข้าถึง และการใช้ประโยชน์ของข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาคประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

จากการดำเนินการตามโครงการคณะผู้ศึกษาพบว่า ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาทั้งภาครัฐ และภาคประชาชนต่างให้ความสนใจอย่างมากในเรื่องอันเกี่ยวกับการ กระบวนการเกี่ยวกับการรับรู้ การเข้าถึง และการใช้ประโยชน์ของข้อมูลข่าวสารของราชการในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และการสร้างความเชื่อมั่นในด้านข้อมูลข่าวสารและดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส แต่อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินการศึกษาตามโครงการดังกล่าวนี้คณะผู้ศึกษาพบปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ การเข้าถึง และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารของราชการในการพัฒนาประสิทธิภาพด้านข้อมูลข่าวสารและความโปร่งใสของภาครัฐ อยู่หลายประการ ซึ่งสามารถสรุปในสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

๑. การขาดเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการให้ความรู้แก่ภาคประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการมากยิ่งขึ้น ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารจึงมีความจำเป็นต้องการจัดทำคู่มือประชาชนที่มีประสิทธิภาพเพื่อเผยแพร่ต่อประชาชน
๒. ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของประชาชนในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทยยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ไม่สูงมาก แต่ภายหลังที่มีการสัมมนาในแต่ละเวทีพบว่าระดับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการมีระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าหากประชาชนได้รับการส่งเสริมให้ความรู้แล้ว ประชาชนซึ่งมีความตั้งใจอยู่ในเบื้องต้นย่อมสามารถนำเอาความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ได้ในโอกาสต่อไป
๓. การขาดการทำงานและมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนอันเกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารทำให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการโดยประชาชนเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการเสริมกิจกรรมและความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชนในการเข้าถึงประโยชน์ของ กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการของมีมากขึ้น ซึ่งอาจใช้เครือข่ายต่างๆที่ได้จัดทำขึ้นแล้วในแต่ละภูมิภาคเป็นต่อเชื่อมต่อ
๔. ประชาชนไม่เข้าใจถึงวิธีการยื่นคำร้อง แบบ วิธีการ และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการยื่นคำร้องในกรณีต่างๆตามที่กฎหมายข้อมูลข่าวสารกำหนด ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสามารถใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้จัดทำขึ้น เป็นตัวเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้แก่ประชาชน
๕. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารยังไม่แพร่ขยายไปสู่ภาคประชาชนเท่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นการขยายพันธมิตร ที่ทำงานร่วมกันกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารควรมีผู้รับผิดชอบควบคุมในการ เผยแพร่ เครือข่ายสังคมกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการออนไลน์ที่ชัดเจน และดี งเอาสถาบันการศึกษาในแต่ละภูมิภาคเข้ามาเป็นพันธมิตรและทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการต่อไป